

Spirometriundersökning

Information till patienten

Skicka ut information om undersökningen till patienten i samband med kallelsen för planerad spirometriundersökning.

I informationsbrevet ska det framgå hur undersökningen går till och vad som gäller för medicinering innan undersökning.

Vid behandlingsuppföljning bör patienten ha tagit sin basmedicinering som ordinerat men avstått från "vid behovsmedicin".

Undersökningsförfarande

Tänk på följande vid undersökningen:

- Informera patienten om undersökningen.
- Tolk ska användas vid behov.
- Patienten ska ha löst sittande kläder.
- Patienten ska sitta med rak rygg.
- Tandprotes ska sitta kvar då det är större risk för läckage om den tas ur.
- Näsklämma ska alltid användas.
- Dokumentera om undersökningen inte gått att utföra optimalt (vid smärta, språksvårigheter, dålig medverkan eller liknande). Även annan relevant information, så som kroppsbyggnad eller etnicitet, kan behöva noteras.
- Det är en fördel att i vissa spirometrar ta några normala andetag med munstycket i munnen före mätning av VC eller FVC.

- Vid mätning av FVC (VC) och FEV1, maximala forcerade utandningar ska tre godkända blås utföras. Två av blåsen ska vara reproducerbara: FVC (VC) och FEV1 bör inte skilja >150 ml mellan de två bästa blåsen. För barn 6 år eller yngre måste skillnaden vara mindre än 100 ml eller 10 % av det högsta värdet av FEV1 respektive FVC.
- Platå ska ha uppnåtts. Det vill säga volymminskningen ska vara < 0,025 L under den sista sekunden.
- Alla blås ska ha en tydlig peak. Utandad volym får ej överstiga 5 % eller 0,15 L av FVC innan maximal utandningshastighet har uppnåtts.
- Den forcerade utandningen efterföljs av en maximal forcerad inandning.
- Vid diagnostiska spirometrier samt om en korrekt utförd FVC inte kan uppmätas (till exempel på grund av hosta) ska även långsam vitalkapacitet (VC) mätas. Vid beräkning av kvoten FEV1/ FVC (VC) används det högst uppmätta värdet av FVC (VC) och FEV1.

Ansvarig redaktör: Ulrika Berg, distriktssköterska, allergi-astma-, KOL-sjuksköterska, Region Skåne
Granskare: Kerstin Romberg och Henning Stenberg, båda specialister i allmänmedicin, Nässets Läkargrupp
Uppdaterad: februari 2025
Webbplats: vardgivare.skane.se
Utgiven av Primärvårdens Utbildningsenhet - Allergi, Astma, KOL, Region Skåne